

Brüsszel, 2025. november 28.
(OR. en)

15959/25

Intézményközi referenciaszámok:
2025/0543 (COD)
2025/0544 (CNS)

IND 546
RECH 521
COMPET 1236
MI 959
EDUC 475
TELECOM 431
ENER 625
ENV 1281
CLIMA 557
AGRI 644
TRANS 589
SAN 775
BIOTECH 40
CADREFIN 335
CODEC 1921

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Biz. dok. sz.:	11765/1/25 REV 1; 11749/25
Tárgy:	<i>A Tanács (Versenyképesség – Belső Piac, Ipar, Kutatás és Úrpolitika) 2025. december 8–9-i ülésének előkészítése</i> Horizont Európa csomag: kutatási és innovációs keretprogram (2028–2034) a) A keretprogram, valamint annak részvételi és terjesztési szabályai b) A Horizont Európa program végrehajtását szolgáló egyedi program – Jelentés az elért eredményekről

---

Az e feljegyzés mellékletében foglalt, az elért eredményekről szóló jelentés ismerteti az elnökség nézeteit a munka előrehaladásáról és a fenti javaslatok 2025 második felében történt vizsgálata során elért eredményekről. A jelentés az elnökség felelőségi körében készült. A jelentés nem érinti az egyes delegációk számára különös jelentőséggel bíró kérdéseket, illetve a delegációk további észrevételeit.

Ezért felkérjük az Állandó Képviselők Bizottságát, hogy nyugtázza az elért eredményekről szóló jelentést, és a Tanács 2025. december 9-i ülésének előkészítéseként továbbítsa a jelentést a Tanácsnak (Versenyképesség).

Horizont Európa csomag: kutatási és innovációs keretprogram (2028–2034)

a) A keretprogram, valamint annak részvételi és terjesztési szabályai

b) A Horizont Európa program végrehajtását szolgáló egyedi program

– Jelentés az elért eredményekről

I. BEVEZETÉS

1. Az Európai Unió (EU) meghatározó jelentőségű pillanatokat él át. Az egységes piac továbbra sincs teljes mértékben kiépülve, és ez a tény – a szabályozás összetettségével és a nemzeti elkülönüléssel súlyosbítva – aláássa az európai versenyképességet és kohéziót. Emellett – amint azt a Draghi-, a Letta- és a Heitor-jelentés is kiemelte – az EU a globális versenytársakhoz képest egyre jobban lemarad a kutatás, az innováció és a kapcsolódó beruházások terén, ami megkérdőjelezi az Unió technológiai vezető szerepét és stratégiai autonómiáját.
2. Az EU fordulóponthoz érkezett, és a jövőbeli kutatási és innovációs (K+I) erőfeszítések még soha nem bírtak ekkora jelentőséggel. A növekvő bizonytalanság, a globális kihívások és válságok, valamint a gyorsan kialakuló technológiák világában, továbbá a gyors változások jellemezte geopolitikai környezetben a tervezett és tartós K+I kulcsszerepet játszik a kihívások megértésében, a megoldások kidolgozásában és a jövőt alakító technológiák elsajátításában. Ezekre a kihívásokra tehát intelligens és közös stratégiákkal és beruházásokkal, az innováció kibontakoztatásával és egy reziliens EU alapjainak megerősítésével kell reagálnunk a jövőbeli biztonságunk, jólétünk és versenyképességünk biztosítása érdekében.

3. Az Unióban szorosabb együttműködésre van szükség. Mivel az együttműködés Európa legnagyobb erőssége, az EU és tagállamai rendelkeznek azokkal az előfeltételekkel, amelyek Európa tudományos és technológiai vezető szerepének újjáélesztéséhez és az előttünk álló kihívások kezeléséhez nélkülözhetetlen innovációhoz szükségesek. A következő Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogramnak vezető szerepet kell betöltenie e célkitűzés megvalósításában, a következő többéves pénzügyi keretbe tartozó egyéb programokkal szoros szinergiában működve. A következő többéves pénzügyi keretnek biztosítania kell, hogy az Európában elért kiváló K+I eredményeket az Unióban használjuk fel, gyakorlati megoldásokat kínálva polgárainknak és új piacokat teremtve az iparunk számára.

II. HÁTTÉR

4. A Bizottság 2025. július 16-án két egymással összefüggő javaslatot tett közzé: az egyik a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogram létrehozásáról szóló javaslat (a keretprogram)¹, a másik pedig a Horizont Európa végrehajtását szolgáló egyedi programról szóló javaslat (az egyedi program)².
5. E javaslatokért az Európai Parlament Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottsága (ITRE) felelős. A keretprogram előadójának Christian Ehlert (EPP, DE), az egyedi program előadójának pedig René Repasit (S&D, DE) nevezték ki.
6. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságtól, a Számvevőszéktől és a Régiók Bizottságától véleményt kértek a keretprogrammal kapcsolatban.

III. AZ AKTUÁLIS HELYZET

7. A kutatási és innovációs miniszterek 2025. július 17-én Koppenhágában tartott nem hivatalos ülésén sor került az első nem hivatalos véleménycserére a Horizont Európáról szóló bizottsági javaslatokról.

---

¹ Javaslat – Az EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogramnak a 2028–2034 közötti időszakra történő létrehozásáról, valamint részvételi és terjesztési szabályainak megállapításáról, továbbá az (EU) 2021/695 rendelet hatályon kívül helyezéséről (11765/25).

² Javaslat – A TANÁCS HATÁROZATA a Horizont Európa kutatási és innovációs keretprogram végrehajtását szolgáló, a 2028–2034 közötti időszakra vonatkozó egyedi program végrehajtásáról, a program részvételi és terjesztési szabályainak megállapításáról, valamint az (EU) 2021/764 határozat hatályon kívül helyezéséről (ST 11749/25).

8. A kutatási munkacsoport 2025. július 24-én, valamint szeptember 1-jén, 4-én, 8-án, 11-én, 15-én, 18-án, 22-én és 25-én tájékoztatást kapott a Bizottságtól a keretprogramról és az egyedi programról, és ennek keretében a delegációknak lehetőségük nyílt pontosításokat kérni. A Bizottság által nyújtott pontosításokat követően a kutatási munkacsoport áttért a javaslat vizsgálatára.
9. A javaslatok részletes vizsgálatára 2025. október 6-án, 9-én, 13-án, 16-án, 27-én, valamint november 3-án, 6-án, 10-én, 14-én, 17-én, 20-án és 27-én került sor. Ennek érdekében a javaslatok szövegét hat témakörre osztottuk; ezek mindegyike a keretprogram és az egyedi program tematikusan egymáshoz kapcsolódó rendelkezéseit tartalmazta az alábbiak szerint:
- 1. témakör– Általános rendelkezések: keretprogram (1–10. és 35–37. cikk) és egyedi program (1–4. és 18–21. cikk);
  - 2. témakör – I. pillér – Kiváló tudomány: keretprogram (12–14. cikk) és egyedi program (6–10. cikk);
  - 3. témakör – II. pillér – Versenyképesség és társadalom, beleértve az európai partnerségeket is: keretprogram (11. és 15. cikk) és egyedi program (5. és 11. cikk);
  - 4. témakör – III. pillér – Innováció: keretprogram (16., 17. és 34. cikk) és egyedi program (12. és 13. cikk);
  - 5. témakör – IV. pillér – Európai Kutatási Térség (EKT): keretprogram (18. és 19. cikk) és egyedi program (14–17. cikk);
  - 6. témakör – Résztvételi és terjesztési szabályok: keretprogram (20–33. cikk) .
10. A szögletes zárójelben szereplő szöveg nem szerepelt a megbeszélések témái között³.

---

³ Keretprogram: 1. cikk (2) bekezdés (Tárgy), 6. cikk (Költségvetés) és a kapcsolódó (31) preambulumbekkezdés, 19. cikk (Szélesítés), (36) preambulumbekkezdés (Teljesítménymérési rendelet); egyedi program: 1. cikk (2) bekezdés (Tárgy), 3. cikk (Költségvetés), 4. cikk (3) bekezdés (Munkaprogram).

11. Emellett az elnökség a Versenyképességi Tanács 2025. szeptember 30-i és december 9-i ülésén meghatározott tematikus területekre vonatkozó irányadó vitákat tartott, amelyek a kettős felhasználású termékekkel, a biztonsággal és a védelemmel kapcsolatos K+I témájára, valamint az európai K+I stratégiai prioritásaira, és ezen belül kiemelten a jövőbeli partnerségekre összpontosítottak.

IV. AZ ELÉRT EREDMÉNYEK

12. Az elnökség célja a javaslatoknak, valamint az Európai Versenyképességi Alapról (EVA) szóló javaslatához való viszonyuknak az alapos áttekintése volt, valamint a tárgyalások előmozdítása a szövegek lehető legnagyobb mértékű harmonizálása és egységes szerkezetbe foglalása érdekében. Az elképzelés az volt, hogy a korábbi tapasztalatokra építsenek, ugyanakkor jobban összpontosítsanak a javaslatok új szempontjaira. Az egyértelműség biztosítása érdekében különös figyelmet fordítottak az elnökség vitaindító feljegyzései alapján egyes konkrét kérdésekről folytatott strukturált megbeszélésekre, valamint azoknak a fő kérdésköröknek a leszűkítésére, amelyekre a további tárgyalásokon még vissza kell térni. Bizonyos esetekben, amikor további pontosításra és tárgyalásokra van szükség, a szöveget dőlt és félkövér betűtípussal jelöltük. A tárgyalások során a Bizottság hasznos informális dokumentumokkal is szolgált.
13. Az elnökség kiemelte, hogy a következő irányadó elvek segíthetik a tárgyalások irányítását:
- innovatív gondolkodásra ösztönzés, a múltból tanulva és új utakat keresve;
  - a kutatási munkacsoport megbízatása keretébe tartozó részek konszolidálása, valamint az új Európai Versenyképességi Alaphoz fűződő kölcsönös kapcsolatok tisztázása és az azokkal kapcsolatos álláspont kialakítása;
  - a rendelet szükséges részletezettségének biztosítása annak érdekében, hogy lehetővé váljon a munkaprogramokon keresztül történő, adott mértékig rugalmas végrehajtás; és
  - más jogalkotási aktusokból származó részek megismétlésének elkerülése, kivéve, ha kivételekre vagy részletes előírásokra van szükség.

14. A Horizont Európáról szóló tárgyalások a többéves pénzügyi kerettel foglalkozó más munkacsoportokban folytatott szélesebb körű tárgyalásokkal is összefonódnak. A többéves pénzügyi keret teljes költségvetéséről és a Horizont Európáról szóló javaslat szögletes zárójelben szereplő fő részeiről – például a részvétel szélesítéséről és a kiválóság terjesztéséről, az odaítélési szempontokról és a kiválasztásról, valamint a támogatási arányokról – a többéves pénzügyi kerettel foglalkozó ad hoc munkacsoport tárgyal. Ennek ellenére a tagállamok azt kérték, hogy a Horizont Európa teljes költségvetését bontsák le annak alkotórészeire. Az Európai Versenyképességi Alappal foglalkozó alcsoport tárgyal a közös szabálykönyvről, valamint a szakpolitikai ablakok irányításáról és tartalmáról.
15. Egyelőre nem lehet tudni, hogy a Bizottság milyen további fontos információkkal fog szolgálni az irányítási mechanizmusról és a versenyképességi koordinációs eszközről, amelyek várhatóan hozzájárulnak majd a prioritások fentről lefelé történő meghatározásához és a programok összehangolásához. Az sem világos, hogy a tagállamokat milyen mértékben és milyen szinten fogják bevonni.

Horizontális kérdések:

16. **A keretprogram struktúrája:** A keretprogram pillérekre épülő általános struktúráját összességében senki sem kérdőjelezte meg. Mostanáig csak néhány tagállam mérlegelte vagy kérte bizonyos részek áthelyezését akár más pillérekbe a program horizontális részeként, akár más uniós programokba, főként az Európai Versenyképességi Alapba.
17. **Rugalmasság és kiszámíthatóság:** A hangsúly egy olyan keret kialakításán volt, amely megfelelő egyensúlyt teremt a rugalmasság és a kiszámíthatóság között. A cél egy dinamikus egyensúly elérése volt az innováció előmozdítása érdekében, miközben egyértelmű és megbízható szabályozási keret jön létre a szöveg észszerűsítése és szükség esetén a program egyértelműbbé tétele révén. Az egyik legfontosabb lezáratlan kérdés a prioritásokat megállapító folyamat általános irányítása és a tagállamok abban való részvétele. Ezért az egyedi programban fenntartottuk a helyet egy olyan átfogó stratégiai prioritásokat megállapító folyamat fogalom meghatározása számára, amely folyamat erős tanácsadói szerepet biztosít a tagállamoknak, és ezáltal biztosítja a bevonásukat és a részvételüket.

18. **Egyszerűsítés:** A pályázók és a kedvezményezettek javát szolgáló egyszerűsítés kiemelt prioritás. Ezért az adminisztratív terhek csökkentése érdekében bevezetésre került egy horizontális elv. Emellett néhány javasolt egyszerűsítési intézkedés (például az egyösszegű átalányok és az egységköltségek alapértelmezett alkalmazása a személyzet esetében) dőlt betűvel és félkövérrel szedve szerepel, és ezekről még további megbeszéléseket kell folytatni, hogy a legjobb keret jöjjön létre. Bár számos egyszerűsítési intézkedésről majd csak a végrehajtási szakaszban születik döntés, alapvető fontosságú, hogy a Horizont Európa program egyértelmű iránymutatást nyújtson. E téren további prioritás a szabályozások egyszerűsítése annak érdekében, hogy egyértelműek és rugalmasan végrehajthatók legyenek, és ne legyen bennük szükségtelen ismétlődés.
19. **Interdiszciplinaritás, beleértve a társadalom- és bölcsészettudományok integrációját is:** Teljes az összhang azzal kapcsolatban, hogy multidiszciplináris megközelítéseket kell biztosítani, és elő kell írni a társadalom- és bölcsészettudományoknak a keretprogram valamennyi részébe történő integrálását. Ez a II. pillérben (Versenyképesség és társadalom) külön hangsúlyt is kapott az EU előtt álló kihívások megoldásához szükséges, együttműködésen alapuló K+I eredmények biztosítása érdekében. Emellett tovább pontosítottuk, hogy a társadalom- és bölcsészettudományokkal kapcsolatos témákra vonatkozóan konkrét pályázati felhívásokra van szükség.
20. **Társulás:** A harmadik országoknak a keretprogramhoz való társulása új dimenziót kap a jelenlegi geopolitikai helyzet, a kutatással és az innovációval kapcsolatos uniós térvésztes, valamint a keretprogramnak a kettős felhasználás tekintetében történő megnyitása fényében. Ezzel összefüggésben a társulásról szóló cikket harmonizálták a többéves pénzügyi keret programjai között, a harmadik országok négy ismert kategóriájára építve, de nagyobb hangsúlyt fektetve a társulás költségeinek megosztására, a méltányos egyensúlyra, az Unió hatékony és eredményes pénzgazdálkodáshoz való jogára, valamint arra, hogy a harmadik ország nem rendelkezhet döntéshozatali jogkörrel a programmal kapcsolatban. A keretprogram tekintetében a kihívás az lesz, hogy egyensúlyt teremtsünk a következők között: az egyes olyan országokkal való partnerségek kialakításának szükségessége, amelyek esetében a társulás nem jár előnyökkel; valamint kutatásbiztonsági intézkedések alkalmazása a más kategóriákba tartozó, előnyöket felmutatni tudó országokkal szemben. Egy másik szempont a közeli és megbízható partnereket, valamint a társulásra és a kölcsönös előnyökben történő teljes körű részesülésre való képességüket érinti. Emellett a Horizont Európa és az EVA különböző társulási rendszereket fog működtetni, ami akadályozhatja az elérni kívánt integrált innovációs ciklus kialakítását.

21. **Kettős felhasználás:** A keretprogramnak a kettős felhasználás támogatása céljából való megnyitása a gyors geopolitikai és technológiai fejlődésből fakad. Ez a jelenlegi keretprogramhoz képest a hatály megváltozását eredményezi. A további tárgyalások során ezért egyértelműen különbséget kell tenni egyfelől a kettős felhasználással kapcsolatos potenciál és támogatás, másfelől pedig a tisztán védelmi vonatkozású tevékenységek között. Ahhoz, hogy ki lehessen használni a kettős felhasználással kapcsolatos kutatások által a kutatáshoz és az innovációhoz adott lendületet, megfelelő keretet kell meghatározni a szükségtelen korlátozások és a megterhelő adminisztráció elkerülése érdekében.
22. **Kutatásbiztonság:** A kutatásbiztonsági tevékenységek célja az olyan kockázatok kezelése, mint a kritikus technológiák nemkívánatos átadása, a kutatás rosszindulatú befolyásolása, valamint az etikai vagy feddhetetlenségi szabályok megsértése, mégpedig az EKT alapját képező kutatási és innovációs alapelvek tiszteletben tartása mellett. A kutatásbiztonság kérdése szerves részét fogja képezni a kulcsfontosságú lezáratlan kérdésekről folytatandó tárgyalásoknak.

Kapcsolódási pontok az EVA-val:

23. A Horizont Európa keretprogramról szóló javaslat és az EVA-javaslat több területen szorosan összefonódik egymással, és mögöttes célként mindkettő az innovációs életciklus előmozdítására irányul. Ez lehetővé fogja tenni, hogy a kutatás és az innováció ténylegesen alkalmazható megoldásokat és piacépes termékeket eredményezzen, biztosítva ugyanakkor, hogy a kutatási terület visszajelzést kapjon az alkalmazással kapcsolatos kihívásokról. A közberuházások lehető legnagyobb hatásának biztosítása érdekében a két program tematikus prioritásainak kölcsönösen függeniük kell egymástól az innovációs életciklus mentén. A fő kapcsolódási pontok a Horizont Európa keretprogramról szóló javaslat különböző részeiben található:
24. **Szakpolitikai ablakok** (a keretprogram 15. cikke és az egyedi program 11. cikke): Ezek a cikkek összekapcsolják a Horizont Európa II. pillérének versenyképességi komponense alá tartozó, együttműködésen alapuló K+I tevékenységeket az EVA szakpolitikai ablakaival, és kifejtik, hogy e tevékenységek miért tartoznak az EVA munkaprogramjának az adott szakpolitikai ablakhoz kapcsolódó K+I része alá. Az EVA szakpolitikai ablakaiba tartozó tevékenységekhez a II. pillér társadalmi komponense keretében végzett, együttműködésen alapuló K+I is hasznos lesz majd, és fordítva, mivel a versenyképesség és általánosságban a társadalom fejlődése kölcsönösen függ egymástól.

25. **Küldetések és az „új európai Bauhaus” eszköz:** Szoros kapcsolatra van szükség a Horizont Európa keretprogramba tartozó öt meglévő küldetés és a szintén a keretprogramba tartozó „új európai Bauhaus” eszköz, valamint az EVA között, annak biztosítása érdekében, hogy a jelenlegi többéves pénzügyi keretből támogatott kulcsfontosságú K+I-beruházások továbbra is gyakorlati eredményekhez vezessenek. Ez a kapcsolat biztosítani fogja, hogy az értékes innovációkat piacra lehessen juttatni és eredményesen be lehessen vezetni.
26. **Európai partnerségek** (a keretprogram 11. cikke és az egyedi program 5. cikke): Ezek a cikkek meghatározzák a jövőbeli európai partnerségek és az EVA szakpolitikai ablakai közötti kapcsolatot. A kiválasztott partnerségek szorosan kapcsolódhatnak a szakpolitikai ablakokhoz, és további eszközt jelenthetnek ahhoz, hogy a közös kihívások kezelése érdekében köz- és magánfinanszírozást lehessen mozgósítani az innovációs ciklus mentén.
27. **Az Európai Innovációs Tanács (EIC)** (a keretprogram 16. és 34. cikke, valamint az egyedi program 12. cikke): Ez összefonódik az InvestEU-val és az EVA keretében működő, a növekvő innovatív vállalkozásokra vonatkozó eszközzel. A szöveg kiegészült egy új (15c) preambulumbekezdéssel annak biztosítása érdekében, hogy az ezen eszközök közötti kiegészítő jelleg és átmenet zökkenőmentesen működjön, különösen az olyan technológiákat fejlesztő vállalatok esetében, amelyek az EU számára stratégiai jelentőséggel bírnak.
28. **Védelmi alkalmazások:** Az EIC tekintetében a 16. cikk a védelmi alkalmazásokhoz szükséges kritikus technológiáknak a Horizont Európa keretében történő támogatására hivatkozik. A tagállamok még nem döntöttek az ilyen tevékenységek finanszírozásának módjáról; szóba jöhet például az EVA védelmi részéből való finanszírozás, illetve az InvestEU-ból történő finanszírozás, amely az EIC keretében a mélytechnológiák finanszírozása terén szerzett tudásra épülne.
29. **Terjesztés és hasznosítás** (a keretprogram 32. cikke): Ez a cikk kereszthivatkozik az EVA hasznosítási stratégiáját szolgáló EVA-eszközökre, amelyeket a Bizottság abban az esetben alkalmazhat, ha a kedvezményezett nem tesz meg minden tőle telhetőt eredményeinek hasznosítása érdekében.
30. **Biztonsági intézkedések** (a keretprogram 20. cikke, amely közvetlenül hivatkozik a javasolt EVA-rendelet uniós preferenciarendszerről szóló 10. cikkének (2) és (3) bekezdésére, a minősített adatokra vonatkozó szabályok alkalmazásáról szóló 13. cikkére, valamint a versenyképességet szolgáló gyorsított és célzott intézkedésekről szóló 20. cikkére): A javasolt EVA-rendelet e cikkei a Horizont Európa munkaprogramjának bármely részében felhasználhatók, amennyiben az releváns az EU stratégiai autonómiájának és technológiai szuverenitásának védelme szempontjából. Az, hogy a kutatásbiztonság sajátosságaira tekintettel mindez elegendő-e, továbbra is lezáratlan kérdést jelent.

31. Az ad hoc munkacsoportnak az EVA-val foglalkozó alcsoportja várhatóan további megbeszéléseket folytat majd arról, hogy fűződik-e stratégiai érdek ahhoz, hogy az EVA-t is fel lehessen használni az EU versenyképessége szempontjából stratégiai jelentőségű kutatási és technológiai infrastruktúrák fenntartásának céljára. Az utolsó kulcsfontosságú elem, amelyet illetően még nem született jogi állásfoglalás a Szerződésnek való megfelelés tekintetében, a védelmi kutatási és innovációs tevékenységekre vonatkozó egyedi programot érinti: e program ugyanis a Horizont Európa keretprogram egyedi programja, de az EVA „Reziliencia és biztonság, védelmi ipar és úrkutatás” elnevezésű szakpolitikai ablakához sorolták, külön költségvetés nélkül.

V. RÉSZLETES BESZÁMOLÓ TÁRGYALÁSI TÉMAKÖRÖNKÉNT

32. Az alábbiakban mind a hat témakör esetében kiemeljük a program fókuszáltabbá tétele céljából bevezetett kulcsfontosságú változtatásokat.

1. témakör: Általános rendelkezések

33. A keretprogram fókuszáltabbá tétele érdekében több kulcsfontosságú változtatás is bevezetésre került.

34. A **keretprogramban** a fogalommeghatározásokat tartalmazó 2. cikket folyamatosan felülvizsgálták és kiegészítették új releváns fogalommeghatározásokkal annak érdekében, hogy a keretprogramhoz a fogalommeghatározások fókuszált együttese tartozzon. Erre annak szem előtt tartásával került sor, hogy csak a rendeletben használt fogalmakat célszerű meghatározni, a más rendeletekből származó fogalommeghatározásokat pedig nem szabad ismételtelen rögzíteni. A 3. cikkben módosították a keretprogram általános célkitűzéseit, hogy a szöveg erőteljesebb narratívát közvetítsen. A hangsúly immár a tudományos és technológiai bázis nyílt versenyen alapuló, kiváló K+I révén történő megerősítésén van, amelynek célja nemcsak a versenyképesség, hanem a jólét, a szuverenitás és a reziliencia támogatása is. A szöveg továbbá nagyobb támogatást irányoz elő az Európai Kutatási Térség (EKT) megvalósítása, valamint a képzés és a kutatói mobilitás tekintetében, ösztönözve a képzett munkaerő cirkulációját, ugyanakkor fellépve az agyelszívás ellen. A program szerkezetét meghatározó 4. cikkben módosult a versenyképességi és társadalmi pillér társadalmi komponense, valamint az EKT-ről szóló fejezet. A horizontális elvekről szóló 5. cikk immár nagyobb hangsúlyt fektet a K+I-értéklánra, biztosítva, hogy a program az alapkutatásoktól az áttörést jelentő innovációig a teljes spektrumra kiterjedjen, és lehetővé tegye az EVA-val való szoros kapcsolatot az eredmények elterjedésének és alkalmazásának előmozdítása érdekében. Az adminisztratív folyamatok egyszerűsítése is bekerült a szövegbe, és megállapításra került, hogy a hangsúly mindenekelőtt a résztvevők terheinek enyhítésén van. Az inkluzivitás érdekében a szöveg immár egyértelmű kötelezettségvállalást foglal magában az esélyegyenlőségnek az összes K+I érdekelt fél számára történő előmozdítására vonatkozóan, több tagállam pedig azt kéri, hogy a Horizont Európáról szóló jelenlegi rendeletből explicit módon kerüljön át a szövegbe a részvétel bővítésének elve. . A szöveg immár előírja a nemek közötti egyenlőség megvalósításának biztosítását – beleértve a nemi dimenzióknak a K+I-tartalmakba való integrálását is –, valamint a kutatásbiztonságnak a kapcsolódó kockázatok kezelése révén történő szavatolását, biztosítva, hogy ezeket az elveket valamennyi K+I-tevékenység során figyelembe vegyék. Emellett a szövegben megállapításra kerül, hogy az optimális elkötelezettségnek és a legnagyobb hatás elérésének a biztosítása érdekében stratégiai szinergiákat kell kialakítani a Horizont Európa pillérei és azok komponensei között, és a keretprogramot az egyéb uniós programokkal szinergiákat biztosítva kell végrehajtani.

35. Az ebben a részben foglalt egyes rendelkezések horizontális, standard rendelkezések (7., 8. és 9. cikk), amelyek több uniós programra is vonatkoznak. Ezért a módosításokat szigorúan a minimumra korlátozták, és változtatásokat csak a politikaibb jellegű kérdések rendezése érdekében vezették be. A 8. cikk immár hivatkozik a jelenleg használt kiválósági pecsétre, mégpedig a delegációk többségének arra irányuló kérése nyomán, hogy vagy váltsák fel a javasolt új versenyképességi pecsétet, vagy legalább egészítsék ki azt. Az elnökségi javaslat a további finanszírozás mozgósítása érdekében lehetővé tenné mindkét pecsét használatát, figyelembe véve az egyes pecsétek fő márkatartalmát, elkerülve ugyanakkor a kétféle pecsét miatti zavar kockázatát, amelyre néhány tagállam rámutatott. A 9. cikk előírja a Bizottság számára, hogy az átláthatóság és az áttekintés biztosítása érdekében évente tájékoztassa a programbizottságot a társult országok pénzügyi hozzájárulásairól.
36. A 10. cikk alapvető fontosságú a keretprogram végrehajtása szempontjából. Megállapításra került, hogy – a jelenlegi gyakorlatnak megfelelően – a fő támogatási formát a vissza nem térítendő támogatásoknak kell képezniük. A szöveg továbbá emlékeztet arra, hogy az értékelő bizottságnak teljes egészében, vagy – kellően indokolt esetben – részben független külső szakértőkből kell állnia. Az egyszerűsített költségelszámolási módszereknek, például az egyösszegű átalányoknak és a személyzetre vonatkozó egységköltségeknek az uniós finanszírozás alapértelmezett formájaként való bevezetését illetően megoszlottak az álláspontok, és ezen elképzelést általános szkepticizmus övezte a tagállamok részéről, különösen a személyzetre vonatkozó egységköltségek alapértelmezett alkalmazása tekintetében.

37. Az **egyedi program** 1. cikke értelmében a keretprogram keretében végre kell hajtani az Európai Versenyképességi Alap szakpolitikai ablakait támogató, együttműködésen alapuló K+I tevékenységeket is. Az operatív célkitűzésekről szóló 2. cikkben nem történt jelentősebb változtatás azon túl, hogy nagyobb hangsúlyt kapott a K+I eredmények hasznosításának ösztönzése, valamint a kutatási és technológiai infrastruktúrák felhasználásának optimalizálása. A 4. cikkben a munkaprogramok tartalmának felsorolása a továbbiakban nem indikatív, hanem kimerítő jellegű. Ennek az a célja, hogy egyértelműbbé és strukturáltabbá váljon a program végrehajtása, biztosítva, hogy kiszámíthatóbbak és megfelelőbben meghatározottak legyenek az intézkedések a munkaprogramokban, valamint elkerülve, hogy a tagállamokkal folytatott konzultáció nélkül további kritériumokat lehessen hozzáadni a felhívásokhoz. Pontosításra került továbbá, hogy meg kell határozni egy eljárást az elbírálás felülvizsgálatára vonatkozóan. A kutatásbiztonság felkerült azon intézkedések listájára, amelyekre különös szabályok vonatkoznak. A külön munkaprogramok számát hozzáigazították a program szerkezetéhez. A tagállamok folyamatosan azt kérték, hogy a szövegben kerüljön meghatározásra a prioritások megállapításában való erőteljesebb részvételük. Erre a kérésre válaszul a szöveg a későbbiekben egy új cikkel fog kiegészülni. Ez a cikk a prioritások megállapítását illetően egy stratégiai keretet hoz majd létre, amely a tagállamok számára erős tanácsadói szerepet, és ezáltal erőteljes részvételt és szerepvállalást biztosít. Ennek a cikknek a megfogalmazása a Bizottság által bejelentett irányítási mechanizmusra és versenyképességi koordinációs eszközre vonatkozó további információktól függ. A bizottsági eljárásról szóló 18. cikkben az általános konfiguráció megnevezése „stratégiai konfigurációra” változott. Emellett bővült a konfiguráció szerepe, így az magában foglalja a programnak az egyes munkaprogramok közötti koherenciájára vonatkozó felügyeletet is, beleértve az európai partnerségekkel való koherenciát is. Az albizottságokat hozzáigazították a program szerkezetéhez. Ezen túlmenően, a tagállamok szerepének megerősítése érdekében a szöveg kiegészült két ponttal: egyrészt a munkaprogram elfogadása tekintetében a véleménynyilvánítástól való tartózkodásra vonatkozó rendelkezéssel, másrészt a Bizottság azon kötelezettségével, melynek értelmében rendszeresen és már a korai szakaszban tájékoztatnia kell a programbizottságot az egyedi program végrehajtása terén megvalósult általános előrehaladásról.

2. témakör: Kiváló tudomány

Európai Kutatási Tanács (ERC)

38. Az ERC-hez kapcsolódó főbb változtatások általában véve abból a célból módosítják a javaslatot, hogy az összhangban legyen a jelenlegi gyakorlattal és szövegezéssel. A **keretprogramban** megerősítésre került az Európai Kutatási Tanács fő célkitűzése, beleértve a pályakezdő kutatókra való összpontosítást is. A (13) preambulumbekzdés módosult, és immár előírja, hogy az ERC-nek a tudomány határain a legígéretesebb csapásokat kell követnie minden területen, és el kell köteleznie magát a kizárólag a kiválóságon alapuló nyílt versenyen keresztül megvalósuló, alulról építkező, kutatók által javasolt kutatás mellett.
39. Az **egyedi program** 6. cikkében az ERC elnökének hivatali idejét a jelenlegi gyakorlatnak megfelelően négy évben határozták meg, amely egyszer megújítható. A szöveg előírja továbbá, hogy az ERC elnökének – a jelenlegi gyakorlatnak megfelelően – a munkaideje legalább 80%-át az ERC tevékenységeinek kell szentelnie. Emellett törölték a Bizottság szervezeti politikáira való hivatkozást, mivel jelentése félreérthető volt az ERC autonómiáját illetően. A 7. cikkben az ERC Tudományos Tanácsának összetételét legfeljebb 22 tagban határozták meg, hogy a Tudományos Tanács akkor is tudjon működni, ha egy adott időpontban kevesebb tag lenne hivatalban. A Tudományos Tanács tagjainak hivatali idejét az elnök hivatali idejéhez igazították. A szöveg azt is előírja, hogy a Tudományos Tanács által kiválasztott három alelnök adminisztratív támogatásban fog részesülni a hazai intézményekben, a Tudományos Tanács tagjai pedig ellentételezésben részesülnek majd az általuk végzett feladatokért. Emellett a Bizottságnak immár továbbítania kell a tagállamok részére a Tudományos Tanács által a Bizottsággal közölt, a kutatási trendekkel vagy szakpolitikai kérdésekkel kapcsolatos meglátásokat. A 7. cikk továbbá előírja – ugyancsak a jelenlegi gyakorlattal összhangban –, hogy mind az európai, mind a nemzetközi tájékoztatási tevékenység és együttműködés fontos ahhoz, hogy az ERC láthatóbbá váljon az Unión belüli és a világ többi részéből érkező legjobb kutatók számára. A 8. cikkben csak egy változtatás történt. Ez arra utasítja a Bizottságot, hogy rendszeresen és kellő időben tájékoztassa az ERC programbizottságát és konzultáljon vele az ERC tevékenységeinek végrehajtásáról.

40. A keretprogramban a 13. cikk megerősíti, hogy a Marie Skłodowska-Curie-cselekvések elsődleges célja a kutatói életpályák támogatása minden szakaszban – különös hangsúlyt helyezve a pályakezdő kutatókra –, az alulról építkező kutatási kiválóság előmozdítása, valamint a kutatói tehetségek fejlesztése és vonzása. A cikk újólal hangsúlyozza a kutatói személyi állományok közötti cserék támogatását. A biztonsági megfontolásokra vonatkozó eredeti hivatkozás átkerült a (14) preambulumbekzdésbe, mivel a kutatásbiztonság hangsúlyozása horizontális kérdés, és nem csak a Marie Skłodowska-Curie-cselekvésekhez kapcsolódik.
41. Az **egyedi programban** a 9. cikk megismétli a Marie Skłodowska-Curie-cselekvések finanszírozásának alulról felfelé építkező jellegét, és előírja, hogy ettől bármilyen eltérésre – bizonyos tevékenységeknek konkrét tematikus prioritásokra, K+I intézménytípusokra vagy földrajzi helyszínekre való összpontosítása céljából – csak kellően indokolt esetekben és csak akkor kerülhet sor, ha más forrásokból további finanszírozás válik elérhetővé. A program más részeivel való szinergiákra vonatkozó bekezdést törölték, mivel horizontális elvről van szó. A Marie Skłodowska-Curie-cselekvésekről folytatott tárgyalások során – a vonatkozó módszertannak és az aktualizálás gyakoriságának széles körű bírálata miatt – hangsúlyt kaptak az országokra vonatkozó azon korrekciós együttthatók, amelyeket a versenyképes és vonzó foglalkoztatási feltételeknek és a javadalmazás vásárlóereje egyenlőségének biztosítása érdekében alkalmaznak.

Közös Kutatóközpont (JRC)

42. A **keretprogramban** a 14. cikk immár előírja, hogy a Közös Kutatóközpontnak adott esetben független, kutatási eredményeken alapuló tudást és tudományos támogatást is biztosítania kell a tagállamok számára. Az **egyedi programban** csak néhány kisebb változtatás történt a 10. cikkben.
43. Az elnökség véleménye szerint ez a pillér a tárgyalások ezen szakaszában elért egy bizonyos érettségi szintet, bár ez nem jelenti azt, hogy mindenki mindennel egyetért. Ajánlott az erőfeszítéseket más, további figyelmet igénylő területekre összpontosítani, mielőtt a tárgyalások során ismét visszatérnének erre a pillérre.

3. témakör: Versenyképesség és társadalom

Európai partnerségek

44. A **keretprogramban** a 11. cikk kétféle partnerséget határoz meg, amelyek vagy egyetértési megállapodáson, vagy közös vállalkozásként ismert szerződéses megállapodáson alapulnak. Bár ez eltér a jelenlegi keretprogramtól, amelynek keretében a társfinanszírozott partnerségek támogatásalapúak, a folyamat további pontosításáig ez üdvözlendő egyszerűsítésnek tekinthető. A szöveg kiegészült a (3a) bekezdéssel, amely formálisan meghatározza azt a követelményt, hogy minden európai partnerségnek a tematikus prioritásokat, a várt eredményeket és a kapcsolódó ütemtervet felvázoló stratégiai kutatási és innovációs terven kell alapulnia. Az (5) bekezdés új ba) ponttal egészült ki annak pontosítása érdekében, hogy partnerségek csak akkor hozhatók létre, ha más uniós intézkedésekkel nem érhetők el a kitűzött célok. Az (5) bekezdés egy -a) ponttal is kiegészült annak érdekében, hogy a tagállamok többsége garanciát kapjon az egyetértési megállapodáson alapuló partnerségek azonosításában és kiválasztásában betöltött szerepüket illetően. Továbbra is kérdések merülnek fel a virtuális kasszák oly módon történő, optimális kezelésével kapcsolatban, hogy minden tagállam csak a saját résztvevőinek nyújtson társfinanszírozást a projektekben. Emellett meg kell határozni az ipar pénzügyi hozzájárulásának módját is.
45. Az **egyedi program** 5. cikkében az (1) bekezdés a) pontjából törölték azt a szöveget, amely kizárólag a Bizottságra korlátozta a partnerségek kiválasztását, hogy lehetővé váljon a partnerségeknek a tagállamokkal való közös azonosítása és kiválasztása. Az (1) bekezdés a) pontjának iii. alpontja a konzorciumban részt vevő partnerek minimális számát 10 tagállamban (az összes jelenlegi tagállam 40%-ában) határozza meg, mivel a többség az eredetileg javasolt ötnél nagyobb számot kért. Ezen túlmenően az (1) bekezdés a) pontjának via. alpontjába kiválasztási kritériumként bekerült az adatstratégia, az (1) bekezdés a) pontjának viia. alpontja pedig kiegészült a kkv-k és a növekvő innovatív vállalkozások integrációjával. Az (1) bekezdés aa) pontjának xiiia. alpontja kiegészült a Bizottság azon kötelezettségével, hogy az értékelések részleteit meg kell osztania az uniós szervekkel és a tagállamokkal, az (1) bekezdés pedig kiegészült az ab) ponttal annak pontosítása érdekében, hogy meg nem felelés esetén a tagállamokat tájékoztatni kell a Bizottság által hozott intézkedésekről. A partnerségekről szóló cikkek még jelentős további munkát és vitát igényelnek.

46. Mivel sok tagállam nem találta kielégítőnek a társadalmi komponenst, az elnökség e tagállamokkal közösen átfogalmazta és egyértelműbb szövegbe foglalta azt, meghatározva annak szerepét, hatókörét és a versenyképességi komponenssel való kapcsolatát. Bár érdemi előrelépés történt, további munkára van szükség a társadalmi dimenzió körülhatárolásához és megerősítéséhez. A **keretprogram** 15. cikke az együtműködésen alapuló kutatás és innováció két komponensét határozza meg: az egyik a versenyképességre, a másik a társadalomra vonatkozik. Egy új bekezdés kimondja, hogy a két komponenst koherens módon kell kidolgozni, hogy az erős és reziliens Unió érdekében kölcsönösen erősítsék egymást, valamint biztosított legyen a kutatási és innovációs környezet folyamatos lefedettsége.
47. A 15. cikk továbbá megemlíti a küldetések fennmaradó K+I tevékenységeinek, valamint az „új európai Bauhaus” eszköznek a lehetséges folytatódó támogatását, és ezeket már nem kizárólag a társadalmi komponenshez kapcsolja. A tagállamok mindkét esetben hangsúlyozták, hogy szoros kapcsolatokat kell kialakítani más releváns uniós programokkal – különösen az EVA-val – a kutatási eredmények hatékony felhasználásának és hasznosításának biztosítása érdekében, összhangban a küldetések eredeti célkitűzéseivel, valamint tekintettel a küldetések és az EVA szakpolitikai ablakai közötti szoros összhangra is. A küldetésekhez kapcsolódó fennmaradó tevékenységek a Horizont Európa munkaprogramjai keretében támogathatók. Hasonlóképpen, több tagállam megjegyezte, hogy az „új európai Bauhaus” eszközzel kapcsolatban a legegyszerűbb megoldás az lenne, ha a fennmaradó K+I tevékenységeket témákként integrálnák a munkaprogramokba.
48. Az **egyedi program** 11. cikkében átfogalmazták a társadalmi komponenst, a társadalmi átalakulás irányítását illetően a következő három fő területet határozva meg: a geopolitikai, környezeti, technológiai és demokratikus változások megértése és a szakpolitikai döntéshozatalt alátámasztó bizonyítékok; a demokratikus, igazságos és biztonságos társadalmak előmozdítása; valamint az európai kultúrák és kreatív iparágak fenntartása.

4. témakör: Innováció

Az Európai Innovációs Tanács (EIC)

49. Az egyik általános cél az EIC és az EVA közötti kapcsolat pontosítása volt – különös tekintettel az InvestEU-ra és a növekvő innovatív vállalkozásokra vonatkozó eszközre –, a megfelelő hatály és a kiegészítő jelleg meghatározása, valamint a szöveg ennek megfelelő kiigazítása érdekében. E célból a szöveg egy új (15b) preambulumbekendéssel egészült ki. Ezt a munkát folytatni kell majd annak érdekében, hogy optimális megoldás szülessen, és a jövőben egyszerű legyen a végrehajtás. Ezzel összefüggésben további megbeszéléseket kell folytatni az egyedi program 34. cikkének (7) és (10) bekezdéséről, amelyek meghatározzák azokat a kivételes eseteket, amikor az EIC továbbra is beavatkozhat, és követő finanszírozást vagy finanszírozást nyújthat a bankképes vállalatoknak.
50. A **keretprogramban** további pontosításra került az EIC hatóköre, a 16. cikk pedig kiegészült annak a kötelezettségnek az előírásával, hogy az EIC-nek és az EVA eszközeinek egymást kölcsönösen kiegészítve kell működniük. Az Úttörő kutatásokat támogató program vissza nem térítendő támogatásaival összefüggésben a szöveg kiegészült azzal, hogy a korai szakaszban végzett kutatásokra kiemelt figyelmet kell fordítani. Az üzleti akcelerátor szolgáltatások feladatai is kiegészültek azzal, hogy meg kell könnyíteniük a kutatási és technológiai infrastruktúrákhoz és a hálózatépítési tevékenységekhez való hozzáférést és azok használatát. Emellett a szöveg kiegészült az Advanced Research Projects Agency (Fejlett Kutatási Projektek Ügynöksége, ARPA) munkájához hasonló, a programmenedzserek által ellátandó feladatok leírásával annak tisztázása érdekében, hogy mit jelent ez a megközelítés. Azt illetően eltérőek a vélemények, hogy milyen mértékű autonómiát lenne célszerű lehetővé tenni. Mivel különbözőek az álláspontok a védelmi alkalmazásoknak kizárólag a Defence Advanced Research Projects Agency (Fejlett Védelmi Kutatási Projektek Ügynöksége, DARPA) mintáját követő megközelítés révén történő finanszírozásával kapcsolatban, a szöveg félkövér és dőlt betűvel szedve szerepel annak jelzése céljából, hogy további tárgyalásokra van szükség a lehetséges megoldásról. Az elnökség három lehetséges megoldást lát: az egyik a Bizottság javaslatának követése és az általa vázolt keretek kitöltése; a másik egy olyan folyamat meghatározása, amelyben az EIC DARPA-ra hasonlító megközelítését az EVA védelmi részéből származó források táplálnák; a harmadik pedig a DARPA-hoz hasonló megközelítésnek az EVA védelmi része alá való beillesztése, hogy ezáltal az összes tisztán védelmi vonatkozású beruházást együtt lehessen kezelni. A megbeszélések során a tagállamok eddig többnyire az utóbbi két lehetőséget támogatták. A szöveg kiegészült egy új (15a) preambulumbekendéssel, amely tájékoztatást tartalmaz a nemzeti programoknak és szervezeteknek a plugin mechanizmus keretében történő tanúsításáról.

51. A 34. cikk leszögezi, hogy az EIC Átmenet program keretében pályázati felhívás nélkül lehet odaítélni a vissza nem térítendő támogatásokat, amennyiben a munkaprogramok így rendelkeznek, mégpedig a programmenedzser ajánlása alapján, független külső szakértői vélemény figyelembevételével. Pontosításra került továbbá, hogy az EIC akcelerator program kivételes esetekben támogathat kis méretű, közepes piaci tőkeértékű vállalatokat is. Emellett a szöveg – az EVA esetében használt hasonló megfogalmazást követve – kiegészült azzal a kikötéssel, hogy az EIC-alapból finanszírozott beruházások esetében a visszavonásokat az EIC-hez történő tőke-visszaáramlásként kell kezelni.
52. Az **egyedi program** 12. cikkében az EIC-testület elnökének hivatali idejét négy évre emelték, amely egyszer megújítható. A jelölttel szembeni elvárások a szerepkör nagy fokú láthatósága miatt kiegészültek azzal, hogy az elnöknek bizonyított tapasztalattal kell rendelkeznie. Az EIC-testület összetételét illetően a kiegyensúlyozandó szempontok köre kiegészült a szakterületek lefedettségével.

Innovációs ökoszisztémák

53. A **keretprogramban** a 17. cikk pontosítja, hogy a támogatást a stratégiai prioritásokkal összefüggő tevékenységekhez kell biztosítani, és hangsúlyozza, hogy összekapcsolt, transznacionális innovációs ökoszisztémákat kell létrehozni. Törekedni kell továbbá a keretprogram más kulcsfontosságú komponenseivel való szinergiákra is. A 17. cikknek az a része, amely a tudásháromszög integrációját elősegítő tevékenységek támogatásáról szól, továbbra is nyitott, mivel több tagállam is aggályosnak tartotta, hogy a Bizottság javaslata nem tesz említést az Európai Innovációs és Technológiai Intézetről (EIT), és a rá vonatkozó rész újbóli beillesztését kérte. Több tagállam pontosítást kért erre a hiányosságra, valamint arra vonatkozóan is, hogy milyen lesz az EIT és annak tudományos és innovációs társulásai helyzete a következő Horizont Európa programban. Néhány tagállam azonban inkább megvárná az EIT-rendelet felülvizsgálatára irányuló bizottsági javaslatot, amely 2026 végére várható. Ezért ez a szövegrész félkövér és dőlt betűvel szedve szerepel annak jelzése céljából, hogy további megbeszélésekre van szükség – többek között az egyedi program 13. cikkére vonatkozóan –; mindeközben a Bizottság is felkérést kapott, hogy a tagállamok tájékoztatása céljából készítsen egy informális dokumentumot az EIT-ről.

54. Az **egyedi program** 13. cikkében kiegészült a kutatókkal azon érdekelt felek felsorolása, akiknek a számára előnyös lesz az összekapcsolt központok létrehozása és támogatása. A páneurópai innovációs ökoszisztémák fejlesztését támogató tevékenységek kapcsán kiegészült a szöveg annak hangsúlyozásával, hogy ezeknek integrálniuk és erősíteniük kell mind az erősségeket, mind pedig a lehetőségeket. Az innovációs pillér ezen alkomponense keretében a kkv-knak, valamint az induló és a növekvő innovatív vállalkozásoknak nyújtott célzott támogatáshoz kapcsolódóan beillesztésre került, hogy ezt a koherensebb megközelítés biztosítása érdekében össze kell kapcsolni a többi alkomponenssel, vagyis az összekapcsolt központok és az innovációs ökoszisztéma keretében tett erőfeszítésekkel. Annak a részletesebb ismertetése céljából is informális dokumentum készítését kértük a Bizottságtól, hogy milyen tevékenységekre fog várhatóan sor kerülni az innovációs pillér ezen komponense keretében.
55. Ehhez a pillérhez kapcsolódóan számos kérdés még függőben van és további figyelmet igényel, nevezetesen: az EIC és az EVA közötti egyértelmű kapcsolat, a DARPA-hoz hasonló megközelítés alkalmazása az EIC keretében, valamint az EIT jövője. Emellett figyelemmel kell kísérni, hogyan járulnak hozzá az innovációs ökoszisztémák az EIC és az EVA eszközei által teremtett beruházási környezethez.

5. témakör: Európai kutatási térség (EKT)

56. Meg kell jegyezni, hogy a szélesítésről szóló cikkek mind a keretprogramban, mind az egyedi programban szögletes zárójelben szerepelnek, és több tagállam is jelezte, hogy ezt sajnálatosnak tartja.
57. A **keretprogramban** a 18. cikket három cikkre bontottuk, amelyek mindegyike ennek a pillérnek a fő komponenseiről szól, vagyis: az EKT megvalósításáról, a szakpolitika-támogató eszközről, valamint a kutatási és technológiai infrastruktúrákról.

Európai Kutatási Térség

58. Az EKT-ről szóló cikk a jelenlegi formájában már az EKT és az európai kutatási és innovációs paktum értékeinek és elveinek teljes körére hivatkozik, nem csak azok egyenkénti és a teljesség igénye nélküli felsorolására.
59. Az egyedi program 14. cikke kiegészült azzal, hogy az EKT-t az Uniónak és tagállamainak közösen meghatározott és elfogadott prioritások alapján, közös erőfeszítéssel kell megvalósítaniuk. Az EKT-ről szóló jogszabályra irányuló javaslat benyújtására még nem került sor, ezért az EKT szakpolitikai programjaira való közvetlen hivatkozás még nem szerepel a szövegben.

60. A **keretprogramban** a kutatási és technológiai infrastruktúrákról szóló új 18a. cikk hangsúlyozza, hogy az Uniónak a páneurópai infrastruktúrák és a kapcsolódó szolgáltatások koherens és összekapcsolt ökoszisztémájára van szüksége. A cikk azt is tisztázza, hogy az új világszínvonalú kritikus kapacitások építési költségeihez nyújtott legfeljebb 20 %-os támogatás a meglévő kritikus kapacitások jelentős korszerűsítéseire is kiterjed. A lehetséges gazdasági következmények egy részével kapcsolatos aggályok miatt továbbra is fennáll bizonyos mértékű nézeteltérés az ilyen típusú támogatások bevezetésével kapcsolatban. Az egyedi programban kísérlet történt ennek kezelésére (lásd alább). Pontosításképp beillesztésre került, hogy ezeket az infrastruktúrákat az EU-nak és a tagállamoknak közösen kell meghatározniuk és elfogadniuk, mégpedig nyílt, átlátható és versenyalapú eljárás keretében, és egyértelmű kritériumok alapján. A (19) preambulumbekzdés kiemeli, hogy az infrastruktúrákhoz nyújtandó támogatásnak az EU stratégiai igényeit kell tükröznie, valamint a koherens hosszú távú tervezés és a beruházások összehangolása révén európai hozzáadott értéket kell biztosítani, e célból többek között figyelembe véve a Kutatási Infrastruktúrák Európai Stratégiai Fóruma (ESFRI) által a kutatási infrastruktúrákhoz kapcsolódóan végzett munkát; továbbá egy hasonló stratégiai fórumra való hivatkozás beillesztésére utal a technológiai infrastruktúrák kapcsán is. Továbbra is nyitott, megvitatandó kérdés, hogy az EVA az európai versenyképesség szempontjából fontos infrastruktúrák finanszírozásához is hozzájáruljon-e.
61. Az **egyedi program** kutatási infrastruktúrákról szóló 16. cikkét és technológiai infrastruktúrákról szóló 17. cikkét a lehetséges mértékig összehangoltuk egymással, tekintettel a támogatandó tevékenységekre; ilyen például a kkv-k, valamint az induló és a növekvő innovatív vállalkozások általi hozzáférés, továbbá az erre alkalmas esetekben két infrastruktúrátípus közötti együttműködés és hálózatépítés. Emellett abból a célból is aktualizáltuk a szöveget, hogy összhangba kerüljön a keretprogrammal a világszínvonalú kutatási és technológiai infrastruktúrák kiépítési vagy jelentős korszerűsítési költségeihez nyújtható legfeljebb 20%-os támogatást illetően. A technológiai infrastruktúrákról szóló cikkben explicitáltuk, hogy a piaci elterjedés felgyorsítását célzó hasznosítási tevékenységek is támogatandók. A szöveg kiegészült egy új 17a. cikkel a világszínvonalú kutatási és technológiai infrastruktúrák kiépítésének vagy jelentős korszerűsítésének a támogatására alkalmazandó irányadó kritériumok meghatározása céljából.

6. témakör: Részvételi és terjesztési szabályok

Támogathatóság

62. A **keretprogramban** a 21. cikk határozza meg a jogosultsági feltételeket. A delegációk nagy többségének kérésére visszaillesztettük a szövegbe a **kiválósági pecsétre** való utalást a Horizont Európa keretében megvalósuló olyan magas színvonalú K+I projektek elismerése céljából, amelyek egyébként nem részesülnének finanszírozásban (lásd még az általános rendelkezéseknél a 8. cikket). Emellett a szöveg kiegészült az (1a) bekezdéssel annak egyértelművé tétele érdekében, hogy a Horizont Európa keretében megvalósuló tevékenységekben bármely jogalany részt vehet, többek között a nem társult harmadik országok jogalanyai és nemzetközi szervezetek is. Ez azonban nem foglalja magában a finanszírozás igénybevételének a lehetőségét; ez utóbbi feltételeit a további bekezdések határozzák meg. A (10) bekezdést két külön részre bontottuk: az első azoknak a tevékenységeknek a meghatározása, amelyek nem részesülhetnek finanszírozásban, a második pedig az emberi őssejtekkel kapcsolatos tevékenységekre vonatkozik, amelyek finanszírozhatók. A megszüntetéséről szóló (11) bekezdés kibővült azoknak a feltételeknek a részletesebb kifejtése céljából, amelyek az Akcelerátor program keretében megvalósuló projektek esetében alkalmazandók, és amelyek egyes delegációk számára továbbra is vita tárgyát képezik. Emellett a szöveg kiegészült a (12a) bekezdéssel annak egyértelművé tétele érdekében, hogy a munkaprogramok kellően indokolt esetekben további jogosultsági feltételeket is meghatározhatnak.

Pályázati felhívások

63. A 23. cikk részletezi a pályázati felhívásokat. A szöveg kiegészült egy bekezdéssel annak előírása céljából, hogy a pályázati felhívások teljes tartalmát bele kell foglalni a munkaprogramba. Több tagállam azt kérte, hogy a pályázatok kétlépcsős lebonyolítására és a vak elbírálásra vonatkozó szabályokat a jogszabályok határozzák meg, ne pedig a munkaprogramok, ahogyan az eddig szokásos volt. Ez a kérdés az egyszerűsítésről folytatott szélesebb körű vita részét képezte, amelyben az elnökség igyekezett előrelépést elérni, a következő elnökségekre bízva a véglegesítést. Egy másik kiegészítés azt írja elő, hogy a munkaprogramokban – a versenyképességi pecsétet adományozó pályázatok mellett – azokat a felhívásokat is meg kell határozni, amelyekért kiválósági pecsétet lehet nyerni.

Kölcsönös biztosítási mechanizmus

64. A 30. cikk egyedi hozzájárulási kulcsokat állapít meg a kölcsönös biztosítási mechanizmusra vonatkozóan: az általános kulcs 5%, és ez 8%-ig növelhető vagy 5% alá csökkenthető. A kulcsok módosítására a piacok ingadozásai miatt, illetve akkor lehet szükség, ha megnő azoknak a száma, akik a Horizont Európán kívüli, egyéb programokkal összefüggésben veszik igénybe a mechanizmust. Ezt a kiegészítést a tagállamok általánosságban üdvözték.

Terjesztés és hasznosítás

65. A 32. cikk új címet kapott és az (1) bekezdése kiegészült egy új szemponttal, mely szerint a kedvezményezettek kötelesek biztosítani azoknak az eredményeiknek a védelmét, amelyek biztonsági szempontból relevánsak – utalásként a szellemi javakra, a tagállamok kutatásbiztonsággal kapcsolatos növekvő aggályaira való reagálás céljából. Mivel a 32. cikk az EVA-hoz és az EU stratégiai érdekeinek védelmét szolgáló további biztonsági intézkedések végrehajtásához is kapcsolódik, igyekeztünk hozzáigazítani a Horizont Európához a kettő közötti összhang biztosítása céljából.

Kereskedelmi hasznosítást megelőző beszerzés és innovatív megoldásokra irányuló közbeszerzés

66. Több tagállam jelezte, hogy a 33. cikkben hivatkozást kellene beilleszteni a közbeszerzőkre vonatkozó meglévő irányelvekre. A Bizottság fenntartotta azon álláspontját, hogy a cikk a köz- és magánbeszerzőkre egyaránt vonatkozik, csakúgy mint a kereskedelmi hasznosítást megelőző és a kereskedelmi beszerzésre. Ezek közül nem mindegyikre vonatkoznak meglévő irányelvek, következésképpen szükség van a terminológia e programban való harmonizálására. Ezzel szemben a meglévő irányelvek csak a közigazgatási szervek általi közbeszerzésekre vonatkoznak.

VI. A TOVÁBBI LÉPÉSEK

67. A jelenlegi helyzetre tekintettel az elnökség úgy véli, hogy a tárgyalások folytatásához hasznos lenne megfontolni az alábbiakat:
- a hat témakör oly módon való integrálása, hogy a keretprogram és az egyedi program egymáshoz tematikusan kapcsolódó rendelkezéseinek összevonásával teljeskörű, kombinált javaslatok jöjjenek létre, azok jól áttekinthetővé váljanak, a szöveg egészében következetesség érvényesüljön, és így elkerülhetők legyenek az ismétlések és az ellentmondások;

- elegendő idő és energia fordítása a kiemelt stratégiai kérdésekről való, kellő tájékozódáson alapuló és konstruktív szellemű egyeztetésekre, adott esetben például szakértői szintű munkaértekezletek keretében, abból a célból, hogy olyan K+I keretprogram jöjjön létre, amely várhatóan erőteljesen közvetíti majd az EU tudományos kiválóság, technológiai szuverenitás és stratégiai autonómia iránti elkötelezettségét, és amely képes megfelelni a jövőbeli kihívásoknak.

VII. ZÁRÓ MEGÁLLAPÍTÁSOK

68. Hivatali ideje alatt az elnökség kiemelt stratégiai jelentőségű feladatként kezelte azt, hogy mind a kutatási és innovációs keretprogrammal, mind a keretprogramot végrehajtó egyedi programmal kapcsolatos munkában előrelépésre kerüljön sor. Az elnökség a tárgyalások előbbre vitele érdekében a tagállamok közötti konstruktív párbeszéd, valamint az inkluzív és strukturált tanácskozások elősegítésére törekedett.
69. Ezen erőfeszítések eredményeként több kompromisszumos javaslatot is sikerült előterjeszteni a keretprogram és az egyedi program egyes pilléreire vonatkozóan. Az elnökség úgy véli, hogy a legutóbbi kompromisszumos szövegek⁴ – bár még nem mondható el róluk, hogy megállapodást tükröznek – a tárgyalások jelenlegi szakaszában és a még hátralevő tárgyalásokat figyelembe véve jó eredményt tükröznek. A delegációk elkötelezték magukat amellet, hogy az elért eredmények alapján folytatják a tárgyalásokat, konszenzus elérésére törekedve a lezáratlan kérdéseket illetően, és azt a logikát követve, hogy a megállapodás addig semmiről nem jött létre, amíg nem sikerült mindenről megállapodni.

---

⁴ 15308/25, 14839/25, 15671/25, 15314/25, 15638/25, 14838/25.